

РЕШЕНИЕ

№ 281

гр. София, 19 юли 2023 г.

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на осемнадесети януари през две хиляди и двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СПАС ИВАНЧЕВ
ЧЛЕНОВЕ: КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ
ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА

при секретар Елеонора Михайлова, при становището на прокурора Тома Комов, изслуша докладваното от съдия Спас Иванчев наказателно дело № 989 по описа за 2022 г.

Производството по реда на чл.346 т. 1 от НПК е образувано по подадена касационна жалба от осъдения К. А. С. чрез защитника си срещу въззивно решение № 90 / 28.10.2022г., постановена по ВНОХД № 158/2022г. по описа на Бургаски апелативен съд.

С атакуваното решение е потвърдена присъда № 23 / 01.06.2022г. по НОХД № 148/2022г. по описа на Бургаски окръжен съд за деяние по чл.116, ал.1, т. 6, пр. последно и т. ба, вр. чл. 115 от НК, по която е наложено наказание от 17 години лишаване от свобода, с определен първоначален строг режим на изтърпяване и приложен чл.68 от НК с привеждане на отложено условно наказание от 5 месеца лишаване от свобода по НОХД № 93/2020г. на Карнобатски РС.

Недоволен е останал касаторът, като в подадената жалба е ангажирал и трите касационни основания по смисъла на чл.348 от НПК.

Оспорва на първо място наличието на квалифициращия признак особена жестокост. Твърди, че не броя на нараняванията определя наличието на този признак, а освен това заема позиция, че не всички наранявания са причинени приживе. Доводите на въззивната инстанция за две от нараняванията на постр. Д. не били достатъчно убедителни. Не били отчетени становището на експерта - медик и обстоятелството, че преди нараняванията имало противоборство. Необходимо било освен това подсъдимия да се характеризира като жесток човек.

На второ място оспорва наличието на квалификацията деянието да е извършено при условията на домашно насилие. Според защитата трябвало да има установени по категоричен начин три деяния, между които трябвало да има устойчивост и стабилност. Твърди наличието само на един установен по категоричен начин акт на домашно насилие от 02.11.2019г., а за други случаи се ползвали съмнителни и взаимно противоречиви показания на свидетели без конкретика относно време, място и обстоятелства. При такава липса защитата сочи, че не следва да се приеме един факт за доказан. Имало и реципрочност на актовете на насилие, което обстоятелство било необсъдено от апелативната инстанция.

На трето място защитата претендира за явна несправедливост на наложеното наказание от 17 години лишаване от свобода, като високата степен на обществена опасност, използвана от въззивната инстанция като аргумент за размера на наказанието била взета предвид от законодателя и било недопустимо да взема отново предвид като отегчаващо обстоятелство. Това се отнасяло и настъпилия тежък вредоносен резултат. Единственото обстоятелство, което можело да служи за

отегчаване отговорността на дееца, и то спорно, било укриването на трупа, но това се било случило след извършване на деянието. Според защитата не било допустимо съдът да се позовава отново на актовете на домашно насилие, след като вече били послужили за определяне квалификацията на деянието по т.ба.

Не били отчетени смекчаващите обстоятелства, които били в значителна степен - самопризнание, съдействие на разследването, искрено разкаяние и положителна оценка от жителите на селото.

Иска отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане, алтернативно - преквалифициране на деянието в такова по чл. 115 от НК и намаляване на наложеното наказание.

Прокурорът от ВКП в съдебното заседание пледира за неоснователност на касационната жалба, като посочва, че въззивната инстанция е приложила правилно закона с възприемане и на двете квалифициращи обстоятелства, доколкото са налице обективни доказателства за това - седем прободно - порезни рани при пряк умисъл, със средство, годно да причини смърт.

Въззивната инстанция отговорила на всички възражения на защитата и е обосновано умишленото извършване на престъплението. Наложено наказание не било несправедливо, малко под средния размер по първата алтернатива и при лек превес на смекчаващите обстоятелства. Независимо от наличието на последните установените отегчаващи обстоятелства препятствали намаляването на наказанието - наличието на два квалифициращи признака, предходно осъждане за нанесена средна телесна повреда на същата пострадала и на трето място действията на подсъдимия по заравяне на трупа. Това сочело на завишена степен на обществена опасност на деянието и на дееца, поради което прокурорът пледира за потвърждаване на въззивното решение.

Частната обвинителка Р. Д. Б., редовно призована, не се явява, не се явява повереникът ѝ, също редовно призован, не дават становище по делото.

Подс. С., доведен, явява се лично и се представлява от защитник. Последният се придържа изцяло към изложените доводи в касационната жалба. Допълва, че в голямата си част мотивите на въззивната инстанция са идентични с тези на предходната инстанция, което според него било липса на мотиви. Исканията са му същите като в касационната жалба.

Подс. С. по същество заявява, че не бил чул от предходната инстанция, че бил депресиран. Трудностите в живота - без пари, без храна били и той, и жертвата, поради което били с нагласа за самоубийство. Това имало невероятен ефект върху неговите действия.

При ползване на правото да се изказва последен подсъдимият депозира разказ, че е блъснал пострадалата, тя паднала надолу по стълбите и си счупила пет ребра. Застанала срещу него и му позволила да я промуши с ножа два път, без да се защитава, което било нереално. Неговата история била вярна 100%, двата удара с нож убии пострадалата, а по-късно той продължил да уврежда тялото с ножа.

При последната си дума подс. С. заявява, че иска да бъде осъден за това, че е убил пострадалата с две промушвания просто спонтанно, автоматично.

Върховният касационен съд, 1-во наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите на чл.347, ал.1 от НПК, установи следното:

С присъда № 23 / 01.06.2022г. по НОХД № 148/2022г. по описа на Бургаски окръжен съд подсъдимият С. е признат за виновен в извършване на деяние по чл.116, ал.1, т. 6, пр. последно и т. ба, вр. чл. 115 от НК.

Наложено му е наказание от 17 години лишаване от свобода, с определен

първоначален строг режим на изтърпяване.

По реда на чл.68 от НК е приведено в изпълнение отложено условно наказание от 5 месеца лишаване от свобода по НОХД № 93/2020г. на Карнобатски РС, като е определен същия режим за изтърпяване.

Присъдил е обезщетение от 50 000 лева на гражданската ищца и частна обвинителка Р. Б. за неимуществени вреди, претърпени от деянието по чл.116 от НК. За разликата до предявения иск от 100 000лв. го е отхвърлил като недоказан по размер.

Присъдени са и разноските по делото.

Подадената касационна жалба е допустима, подадена е в срок, от надлежно легитимирано лице - защитника на подсъдимия. Разгледана по същество, тя се явява неоснователна. Идентичността на възприетите факти от въззивната инстанция не е порок, който да доведе до изтъкнатия извод. Установените по делото факти като цяло са безпротиворечиви, предвид и направеното самопризнание от дееца, за да може да има различна интерпретация. Защитата не се съгласява с отделни факти, които обаче не са във връзка с авторството на деянието, а са от значение за възприетите от държавното обвинение и потвърдени от съдилищата квалифициращи признаци.

Въззивната инстанция е направила своя самостоятелен прочит на възприетите факти по делото и е детайлно е анализирала всяко едно обстоятелство, включително и оспорваните от защитата.

При разглеждане на делото не е допуснато никакво нарушение на процедурата, което да води до извод, че има съществени такива, които да ограничават правото на защита на дееца, които при това да са отстранени с ново разглеждане на делото. Процесуалните права на дееца са гарантирани в пълна степен, като му е осигурена професионална защита и преводач във всички фази на процеса. Събирането и проверката на доказателствата не разкрива никакви съществени пороци, които биха могли да засегнат конституционно гарантирани права на подсъдимия.

Разбира се, налице е оспорване на възприетите факти относно начина на умъртвяване на пострадалата. Основното възражение е за нанасяне само на два смъртоносни удара, като останалите пет са били нанесени послесмъртно. Въззивната инстанция е изложила споделими доводи защо не приема предложената защитна версия, която всъщност цели само избягване на тежко наказуемата квалификация на деянието. Експертното познание установява четири отделни наранявания в коремната област, всяко едно от които само по себе си води до постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота, като при ненавременна помощ и при едно нараняване би настъпила смърт.

Възражението и на защитата и на подсъдимия включва два, според тях смъртоносни удара. Съвсем очевидно е, че експертното познание дава възможност за оказване на медицинска помощ за всяко едно нараняване, тоест смъртта не настъпва мигновено. Подсъдимият няма медицинско образование, не е бил в състояние да прецени дали е настъпила смъртта или не на пострадалата, поради което неговите обяснения следва изцяло да се отхвърлят. Въпреки своята некомпетентност в областта на медицината той е приел, че пострадалата е мъртва и според неговите обяснения, продължил да нанася още удари. Дори и според неговите обяснения не може да се приеме, че е нанасял удари след смъртта на пострадалата, тъй като не е бил способен да прецени пострадалата има ли жизнени функции или не.

Оспорването засяга вътрешното убеждение на съда при оценка на фактите по делото, което означава твърдение по същество за необоснованост, което не е

същинско касационно основание. Само на това основание възражението се отхвърля като неоснователно.

Неоснователни като цяло са възраженията за нарушение на закона, касаещи по същество правната квалификация на деянието. Фактите по делото са правилно установени - подсъдимият е вече осъждан за причинена средна телесна повреда на същата пострадала.

Преди да нарани смъртоносно пострадалата, подсъдимият я е бутнал по стълби, което е довело до счупване на от трето до осмо ребра вляво, както и кръвонасядане на меките черепни обвивки задно тилно вдясно. Тези наранявания съставляват значителна телесна увреда на пострадалата и очертават едно предварително жестоко отношение към убитата впоследствие.

Само по себе си това действие показва, че успоредно с осъждането на дееца за насилие с телесна повреда над пострадалата, ведно с многобройните свидетелства за насилие над пострадалата - св.Р.Б., нейна сестра, св.Г. (свидетелстващ за два случая на насилие, възприети от него лично) за унищожаване на нейно имущество - св.Р., св.Г. и св.И., напълно покриват критериите на чл.93, т.31 от НК, за което не е необходимо само системно упражняване на физическо, сексуално или психическо насилие, а освен това се включва и принудително ограничаване на лични права, каквото е правото на собственост. Не е необходимо, както възразява защитата, актовете на насилие да бъдат конкретизирани по време, място и обстоятелства, достатъчно е с положителност да се установи, че те са системни, тоест три и повече по отношение на лице, с което подсъдимият е съжителствал, което обстоятелство в случая е установено по категоричен начин.

Възражението за липса на правна квалификация на деянието по чл.116, ал. 1, т. ба се отхвърля по тези причини.

Възражението за несъставомерност на деянието по смисъла на чл.116, ал.1 , т.б, последно предложение, също се отхвърля. Освен множеството удари с нож с голямо острие, показващи ожесточение с голяма интензивност, личността на дееца и неговите действия превалят към извод за проявявана от него обичайна жестокост към пострадалата. Пострадалата вече е била телесно увредена в резултата на блъскането ѝ по стълбите, тя не е можела да оказва никаква съпротива и в това ѝ беззащитно състояние подсъдимия с още по-голямо ожесточение е причинявал смъртта ѝ. Това го характеризира като жесток човек, а действията му като особено жестоки. Не е допуснато нарушение на закона, тъй като подсъдимият си е послужил с действия, далеч надвишаващи минимално необходимото за причиняване на смърт и именно тази им оценка (на действията му) — за наличието на особена жестокост при причиняване смъртта, отговаря на духа и буквата на закона.

На последно място и във връзка с възраженията за наличие на третото касационно основание - за явна несправедливост на наложеното наказание, касационният състав намери, че в противовес на оплакването, наказанието е справедливо определено. Деянието е квалифицирано като извършено с особена жестокост и това законодателят е взел предвид при определяне на наказанието - но деецът се отличава с висока степен на обществена опасност и в отношенията си с пострадалата се е проявил като ескалиращо жесток човек, започнал с причинената телесна повреда, за която е осъден, преминал към системно упражняването насилие, кулминирало в причиняването на телесната повреда преди смъртта на пострадалата и намерило своя логичен за личността му завършек с причиняване на нейната смърт. Това са обстоятелства извън квалификацията, които следва да се отчитат като отегчаващи отговорността обстоятелства. Двете квалифициращи обстоятелства в своята съвкупност са също отегчаващо отговорността обстоятелство, безчовечното отношение към мъртвото тяло вече на пострадалата също е обстоятелство от тази

категория. Може да се направи заключението, че независимо от отчетените смекчаващи отговорността обстоятелства наказанието е и неоправдано снизходително определено, недостатък, който в това производство вече не може да бъде поправен. По тези съображения не се налага корективна намеса на наказанието, каквато е касационната претенция.

Липсва несправедливост на наложеното наказание, която да е явна, липсва допуснато нарушение на закона, както и съществени нарушения на процесуалните правила, поради което касационният състав счете, атакувания съдебен акт следва да бъде потвърден.

С оглед на това и на основание чл.354, ал.1, т. 1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ в сила въззивно решение № 90 / 28.10.2022г., постановена по ВНОХД № 158/2022г. по описа на Бургаски апелативен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

Преведен препис от касационното решение да ес връчи на подсъдимия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Членове: 1/

2/